

Standard Pathology of Classroom Educational Space Due to Epidemic Diseases (Covid-19)

Mehdi Haghhighy ^{1*}, Laleh Shahraki Mojahedin ², Morteza Mohammadzade ³
Zahra Nouri Shirazi ⁴

¹ Faculty member of Zabol University of Medical Sciences Education Studies and Development Center

² Faculty member of Biochemistry Department, Zabol University of Medical Sciences

³ Master of Educational Management, Shahid Beheshti University of Tehran

⁴ Bachelor of Educational Sciences, Mazandaran University

* **Corresponding author:** Faculty member of Zabol University of Medical Sciences Education Studies and Development Center

Received: 2020-08-07

Accepted: 2020-08-07

Abstract

The purpose of this study is to reduce the damage to the educational space, especially the classroom during the emergence and incidence of epidemic diseases. The present research method is qualitative in terms of describing and analyzing injuries and providing appropriate solutions. The content of the research is obtained through the documents of valid databases. Findings and results describe the situation and ways to reduce and prevent and provide suggestions for continuing education.

Keywords: Education space standard, Classroom, Pathology, Prevention .Covid-19

آسیب شناسی استاندارد فضای آموزشی کلاس های درس باتوجه به بیماری های اپیدمی (کووید-۱۹)

مهدی حقیقی^{۱*}، لاله شهرکی مجاهد^۲، مرتضی محمدزاده^۳، زهرا نوری شیرازی^۴

^۱ عضو هیات علمی مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه علوم پزشکی زابل

^۲ عضو هیات علمی گروه بیوشیمی دانشگاه علوم پزشکی زابل

^۳ کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی دانشگاه شهید بهشتی تهران

^۴ کارشناسی علوم تربیتی دانشگاه مازندران

* نویسنده مسئول: عضو هیات علمی مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه علوم پزشکی زابل، mehdihaghighy@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۰۵/۱۷

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۰۵/۱۷

چکیده

هدف این پژوهش کاهش آسیب های فضای آموزشی بطور خاص کلاس درس در دوره ظهور و بروز بیماری های اپیدمی می باشد. روش پژوهش حاضر کیفی از نوع توصیف و تحلیل آسیب ها و ارایه راهکار های مناسب است. محتوا پژوهش از طریق اسناد پایگاه های اطلاعاتی معتبر بدست آمده است. یافته ها و نتایج به توصیف موقعیت و راه های کاهش و پیشگیری و ارایه پیشنهاداتی برای آموزش مداوم پرداخته شده است.

واژگان کلیدی: استاندارد فضای آموزش، کلاس درس، کرونا، آسیب شناسی، پیشگیری

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه علمی - تخصصی رویکردی نو در علوم تربیتی محفوظ است.

مقدمه

ویروس، همانند جنگ بر آموزش و پرورش کشور که نقش مهم در پایداری جامعه دارد؛ و تمام بخش های سیاسی اقتصادی جامعه به آن متصل است، را در بر گرفته شد؛ و باعث تعطیلی حضوری آن شده است. در این پژوهش در مرحله ی اول به بحث در مورد تراکم جمعیت کلاس، که با شیوع کووید ۱۹ دچار تغییرات فراوانی شده است میپردازیم، که یکی از مهم ترین عوامل برای دستیابی به اهداف مدارس، تراکم فضای کلاس درس و رشد جمعیت و شهر نشینی و تعداد دانش آموزان در هر کلاس است. از اقداماتی که مسئولان آموزشی بسیاری از جوامع در چند دهه اخیر در این زمینه انجام دادند، کاستن از تراکم دانش آموزان

بیماری های اپیدمی شایع یکی از چالش ها هشدار سال های اخیر جهان بوده است. و بسیاری از فعالیت ها را به بن بست و از هم پاشیدگی سوق داده است. ویروس کرونا یا همان کووید ۱۹ در ماه پایانی منتهی به سال ۲۰۲۰ در دسامبر ۲۰۱۹ در ووهان چین گزارش همه گیری اعلام شد و هشدار جهانی برای جهان تلقی شد [۱]. شیوع سریع بیماری های چون کووید ۱۹ که در مدت ۲ ماه تمام جهان را درگیر کرده است. موجب خسارت های مالی و جانی فراوانی شده است و امارمیتلایان هر روز روند صعودی دارد [۱]. در ایران و تمامی کشورهای جهان وجود این

شده از آثار کاهش تراکم کلاس است. که در ۷۶ مدرسه ابتدایی در ایالت تنسی آمریکا از سال ۱۹۸۵ تا ۱۹۸۹ اجرا شد. در این مطالعه کلاس های کم جمعیت با تراکم ۱۳ تا ۱۷ دانش آموز و کلاس های عادی ۲۵-۲۲ دانش آموز از سال اول ابتدایی تشکیل شد. کودکان و معلمان به صورت تصادفی بین کلاس ها توزیع شدند و به مدت ۴ سال مورد مطالعه پیگیر قرار گرفتند. اطلاعات بدست آمده، از تحلیل نشان می دهد؛ که کلاس های کم جمعیت برای دانش آموزانی که از نظر فراگیری دروس در سطح پایین تری قرار دارند، مناسب است. و بهره اصلی کلاس های کم جمعیت در سال اول ابتدایی به دست می آید؛ به گونه ای که دانش آموزان سال های اول تحصیل که در کلاس های کم تراکم حضور دارند در پایه های بالاتر اگر قرار گیرند، نسبت به سایرین موفقیت بیش تری کسب می کنند.

مبحث دوم: استفاده از فضای مجازی دانش آموزان در زمان کرونا و دوری از مدارس بصورت حضوری است. وجود ویروس کرونا باعث شده است؛ تا آموزش به صورت مجازی در قالب رسانه های تلویزیونی استفاده از برنامه ی شاد و تلگرام و واتساپ و... و فضای مجازی شود. در واقع وجود و لزوم این فناوری و ارتباط دودسته از فرصت ها و تهدیدهای کلی رامی توان برشمرد. مهم ترین فرصت پیش روی آموزش و پرورش، قابلیت برابری سازی فناوری و ارتباطات و اطلاعات و تعدیل نابرابری های فضای دیجیتال است. بدیهی است چنین فرصتی زمانی عملی میشود که با برنامه مناسبی نیز همراه باشد. و همچنین مهم ترین تهدید موجود بدون طرح و اندیشه است، که ممکن است توسعه نامتوازن اطلاعات و ارتباطات در آموزش و پرورش موجب افزایش شکاف بین مناطق محروم، و برخورداری داخلی شود [۳]. و عقب ماندن دانش آموزان از تحصیل و کاهش انگیزه بدلیل نداشتن اماکنات راه به همراه دارد. و در این صورت قابلیت جدیدی به مدارس برخورداری میدهد تا به امکانات و قابلیت به سرعت فاصله خود را از مناطق محروم بیش ترو بیشتر کنند.

مبحث سوم: فاصله اجتماعی مدارس در زمان شیوع کرونا در: مهرزاد حمیدی معاون تربیت بدنی در گفتگو با باشگاه خبرنگاران جوان، درباره ی تمهیدات در نظر گرفته شده برای بازگشایی مدارس اظهار کرد، بازگشایی مدارس برای مناطق سفیدی که ستاد ملی کرونا آن را تایید کرد انجام خواهد شد. در صورت بازگشایی مدارس، پروتکل های بهداشتی هم از سوی وزارت بهداشت در نظر گرفته شده و اجرایی شده است. ایجاد فاصله اجتماعی در کلاس های درس از جمله اقداماتی است، که در نظر گرفته شد با عنوان مثال: در کلاس های پر جمعیت، دانش آموزان در دو نوبت مختلف در کلاس ای درس حاضر میشوند. همچنین ضد عفونی کردن محیط مدارس و تجهیز مدارس با

در کلاس های درس بوده است. به امید اینکه چنین اقدامی به پیشرفت تحصیلی بی نجامد. استاندارد جهانی در زمان روال عادی و قبل از شیوع بیماری همه گیر کرونا، به تناسب دانش آموز به معلم ۱ به ۱۴ است. و نسبت کلی توسط شورای عالی آموزش و پرورش ۱۴ تا ۲۶ است، ۲۶ حداکثر کلی تعداد دانش آموزان در یک کلاس است. یکی از موارد موثر در کیفیت کلاس های درس، جمعیت دانش آموزان است و افزایش دانش آموزان در سطح مطلوب، باعث کاهش کیفیت میشود. اما در ایران طبق مصوبات شورای عالی؛ تراکم کلاس دور ابتدایی نباید بالای ۲۶ نفر باشد و نرخ مطلوب هم ۲۰ تا ۲۲ نفر است. اما هم اکنون حدود ۶۲ درصد کلاس های درس تراکم بالای ۲۶ نفر دارند. ۴۸،۲ درصد کلاس ها ۲۶ تا ۳۵ دانش آموز ۱۲،۱ درصد کلاس ها ۳۶ تا ۴۰ دانش آموز، ۱،۷ درصد کلاس های بالای ۴۱ دانش آموز، سه هزار و ۲۲ کلاس بالای ۴۱ نفر وجود دارد. یکی از مسائلی که همواره بین معلمان و کارشناسان آموزش و پرورش مطرح بوده، میزان تراکم با تعداد دانش آموزان در کلاس درس بوده است. بررسی رابطه تعداد دانش آموزان کلاس با پیشرفت تحصیلی، عامل مهمی است که میتواند راهبردی برای تعدیل منطقی توضیح دانش آموزان در کلاس تحقیقات بسیاری در مورد تاثیر شمار دانش آموز در عملکرد یادگیری و تدریس معلم انجام شده است. مسلماً تعداد افراد کلاس بر فعالیت های مختلف دانش آموزان از جمله پاسخگویی آنان به پرسش های مطرح شده از سوی معلم و تمایل فراگیران بتاثير داشته اند [۲]. لذا سال هاست که معلمان بر این باورند که در کلاس های با تعداد کم بهتر میتوان تدریس کرد. در پژوهش های انجام شده در مورد ارتباط تعداد دانش آموزان، که دو نتیجه رادر برگرفته است؛ ۱. کاهش دانش آموزان کلاس می تواند این انتظار فراهم آورد که نتیجه بهتری داشته باشیم.

۲. بهره گیری مهم کاهش دانش آموزان کلاس وقتی حاصل میشود که تعدادان ها کمتر از ۲۰ نفر باشد.

محققان رابطه بین تعداد دانش آموزان کلاس و پیشرفت تحصیلی آنها را در ده ها کلاس با اندازه های متفاوت مورد مطالعه قرار داده اند، و به این نتیجه رسیدند؛ که اگر دانش آموزانی در یک تست استاندارد نمره ۵۰ کسب کرده باشد در کلاس های ۴۰ نفره جای داده شود. در طول یکسال تحصیلی در انتهای سال نمره ۴۰ کسب خواهد کرد. شاید به این دلیل که در کلاس هایی با دانش آموزان کم تر، معلمان می توانند وقت بیشتری را صرف رسیدگی به تکالیف کتبی نمایند و نظارت بر صرف وقت دانش آموزان برای یادگیری، ابداع برنامه های آموزش انفرادی و ارایه برخورد بیشتر مورد توجه قرار دهند. پروژه استار با مطالعه نسبت پیشرفت معلم - دانش آموز، بزرگترین مطالعه کنترل

شوینده ها[۴]. فاصله بین صندلی ها از همه جهات دومتر باید باشد و درمحل آزمون بطور جدی رعایت شود. حضوردانش آموزان بصورت روال از ۷،۵ صبح تا ۱۲،۵ نیست و برنامه های فوق اجرا نمیشود. حضوردانش آموزان فقط برای رفع اشکال، و امتحانات برخلاف روال طبیعی که حضوری بوده به صورت مجازی است و فقط دانش آموزان دارای امتحان نهایی با رعایت تمام امکانات پزشکی ماسک، دستکش، ژل ضدعفونی و فاصله اجتماعی تعیین شده صورت می گیرد.

هادی زارع پوردرمورد اقدامات بسیج ملی مقابله با کرونا ازسوی دبیرستان متبوع خودعنوان کرد: آموزش به همکاران و دانش آموزان برای مقابله با ویروس کرونا و کمک به بهداشت روانی دانش آموزان و اولیا با پیام های مشاوره ای و مذهبی از طریق مشاوره مذهبی مدرسه مهم ترین اقدام است.

زهرا کریمی: مدیر دبیرستان حضرت فاطمه الزهرا درخصوص اقدامات مقابله با کرونا ازسوی مدرسه خود به پانا گفت: ضدعفونی کردن آموزشگاه، ارسال پیام های بهداشتی در گروه ها و کانال های آموزشی آموزشگاه برای دبیران و دانش آموزان، طبق اطلاعیه های سازمان بهداشت جهانی دانش آموزانی که به فضای مجازی دسترسی ندارند به مدرسه می روند. با تغییرات در میز و صندلی و فاصله یک تا دو متر افراد از هم در هر کلاس رعایت شود. از بزرگترین فضای موجود مثل: سالن یا نماز خانه به عنوان کلاس استفاده میشود. و مدارس پرجمعیت دانش آموزان در دوفضای مجزا با وجه به امکانات محل شان مدیریت میشوند.

به گزارش تسنیم: ساعت ورزش، اردوها، مسابقات و گردهمایی هایی که موجب تجمع ازدحام شود، لغو است. فعالیت مدرسه در سه روز در هفته، در روز اول بازگشایی مدارس آموزش های عملی در مقابله با کرونا انجام می شود.

روش تحقیق:

روش پژوهش حاضر کیفی از نوع توصیف و تحلیل آسیب ها و آرایه راهکار های مناسب است. محتوا پژوهش از طریق اسناد پایگاه های اطلاعاتی معتبر SID CIVILICA MAGIRAN PUBLISH NEWS بدست آمده است. همچنین در این راستا مصاحبه در این باره نیز گردآوری شده که از طریق مراجعه مستقیم پژوهشگر به نمونه هدفمند و همچنین روزنامه های معتبر و گزارشات دسته اول در تحلیل محتوا استفاده شده است.

یافته ها:

کودکان و نوجوانان شهروندان جهانی عاملان قدرت، آینده سازان جامعه ی ما هستند. هریحان فرصتی است برای کمک

به کودکان و نوجوانان برای یادگیری، تمرین صبر و بردباری، ساختن جامعه ای ایمن تر و متناسب با شرایط خود را ساختن و آینده نگری در این باره، کشور ما آموزش استفاده از مجازی ان در قبل از کرونا رابه خوبی به دانش آموزان تدریس میشده، استرس کم تری را تحمل میکردند. در زمینه ی آموزشی، داشتن اطلاعات درست درباره ی بیماری کرونا و از بین بردن ترس و نگرانی دانش آموزان نسبت به بیماری کمک میکند. میتوان دانش آموزان را تشویق کرد، تا با دیگران در مورد چگونگی جلوگیری صحبت کنند و مدافع پیشگیری بیماری باشند و نبودن حضوری در کلاس درس آنها را از آموزش و تحصیل دور نکند. مدارس باید اصول فاصله گذاری اجتماعی را ترویج کند. از جمله اقدامات: اطلاعات بروز و موثق باشد[۱].

اصول فاصله گذاری اجتماعی:

۱. ساعت شروع و پایان مدرسه را بگونه ای چیدمان شود، که از هم زمانی رفت و آمد دانش آموزان و ازدحام جلوگیری شوند.

۲. دوره های بازی های ورزشی و دیگر رویدادهایی را موجب تجمع و ازدحام شود لغو کنند.

۳. در صورت امکان، میزهای دانش آموزان را باید حداقل یک متر فاصله باشد.

۴. حفظ فاصله از یکدیگر و اجتناب از تماس فیزیکی غیر ضروری رابه گرفته در جامعه مبحث فاصله گذاری در مدارس رعایت میشود اما در زمینه ی ترویج اطلاعات ب دانش آموزان عملکرد ضعیفی داریم و به وجود آمدن ویروس کرونا ضعف در استفاده از فضای مجازی دنیای صنعتی و بر روز و ماندن در روش های سنتی بیداد می کند و باید در مورد استفاده از فضای مجازی هماهنگی هایی در زمینه ی استفاده از گوشی های هوشمند و ایجاد تواضع و برابری در استفاده فناوری و ارتباطات برنامه هایی هدفمند انجام شود. تابرابری همگانی بدون شکاف در دو قشر به ضعیف و قوی انجام پذیرد.

نتیجه گیری

به سبب اجرا فاصله اجتماعی، برقرار نشدن کلاس ها به صورت حضوری، در دسترس نبودن امکانات برای دانش آموزان و تعطیلی و تعلیق بسیاری از فعالیت های اقتصادی، آموزشی، اجتماعی ضربه های فراوانی وارد شده است. پیامدهای نابسامانی راهبره داشته است.

در زمینه ی آموزش: اختلال در سیستم آموزشی و توقف کلاس های حضوری آموزشی را شاهد هستیم. میلیون ها دانش آموز و دانشجو در سراسر کشور نقش مهم در ایجاد تحرک در اجتماع و پویایی جامعه دارند. که اکنون این چرخه از گردش واقعی خود بازمانده است. چیزی که لازم است برنامه ریزی و آموزش

نحوه پیشگیری از بیماری کنترل آن را در فعالیت ها و طرح های روزانه دانش آموزان تلفیق شود.

فهرست منابع

- [1] World Health Organization (April 2020).. [Persian]
- [2] Resalat newspaper. 2020;(9773). [Persian]
- [3] Dehghan, H. Opportunities and Threats for Education in the Face of Spatial Inequality in Information and Communication Technology. Quarterly Journal of Education. 2007; 23(3): 125-163. [Persian]
- [4] News Agency, October (1399). www.mehrnews.com. 2020. [Persian]
- [5] Imani Jajarmi, H. "Social Consequences of Coronavirus Outbreak in Iranian Society".2020. [Persian]

استفاده از فضای مجازی و جدی تر کردن آموزش از راه دور، و آموزش های مجازی است [۵].

تعمیق شکاف دیجیتال: بحران کرونا نشان داد مناطق کمتر توسعه یافته کشور دسترسی مناسب به امکاناتی چون گوشی هوشمند، لپ تاپ ندارند و همین مسئله باعث عقب ماندن و تعیین شکاف برای فراگیران مناطق کمتر توسعه میشود.

پیشنهادات:

۱. برای تداوم یادگیری و روند آموزش به دانش آموزان برنامه ریزی های متنوع صورت گیرد. و در صورت غیبت ی مرخصی دانش دانش آموزان و کارکنان با تعطیلی مدارس از تداوم دسترسی دانش آموزان به آموزش مجازی استفاده شود.
۲. استفاده از ظرفیت پخش برنامه های با محتوای درسی از طریق رادیو، تلویزیون پادکست ها
۳. تعیین معلمان مهارت دیده برای تماس از راه دور، روزانه یا هفتگی با دانش آموزان و پیگیری وضعیت آنها
۴. بازنگری تدوین استراتژی فشرده متناسب با شرایط به نیازهای حوزه سلامت روان حمایت روانی توجه شود. ۵. آموزش